

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту організацій

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

“ ____ ” _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 073 Менеджмент

за темою:

«Управління конкурентоспроможністю підприємства на ринку послуг з охорони
праці»

Виконавець

студент факультету менеджменту, обліку та
інформаційних технологій

Ротар Людмила Валеріївна

/підпис/

Науковий керівник

К. е. н., професор

Кублікова Тетяна Борисівна

/підпис/

Одеса 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 073 "Менеджмент"

**на тему: «Управління конкурентоспроможністю підприємства на ринку послуг з
охорони праці»**

Виконавець:
студент факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій

Ротар Людмила Валеріївна _____
/підпис/

Науковий керівник:
К. е. н., професор

Кублікова Тетяна Борисівна _____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми обґрунтована тим, що в умовах динамічних трансформацій ринкової економіки та посилення конкуренції здатність підприємства залишатися конкурентоспроможним є критично важливою для його виживання, стабільного функціонування й стратегічного розвитку. Це особливо стосується сфери послуг, де значення нематеріальних активів, швидкість адаптації до змін споживчих уподобань, а також ефективність управлінських рішень мають вирішальний вплив на результативність діяльності.

У сучасних реаліях зростають вимоги до якості обслуговування, цифрових рішень, персоналізованого підходу та інноваційного оновлення бізнес-процесів. Малий бізнес, зокрема суб'єкти підприємництва у сфері охорони праці, потребує чітко сформульованих стратегій для збереження клієнтів, розширення ринку та підвищення прибутковості. Водночас саме малі підприємства найбільш чутливі до впливу зовнішніх та внутрішніх загроз, що підсилює актуальність формування дієвих управлінських інструментів для підвищення їх конкурентоспроможності.

Мета дослідження: обґрунтувати теоретичні засади та розробити практичні рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства у сфері послуг на прикладі діяльності ФОП Макаренко.

Завдання дослідження:

- визначити поняття, особливості та значення конкурентоспроможності підприємства в ринковій економіці;
- надати загальну характеристику діяльності ФОП Макаренко та проаналізувати його економічні показники;
- здійснити оцінку конкурентної позиції підприємства на ринку послуг у сфері охорони праці;
- проаналізувати вплив зовнішніх та внутрішніх чинників на рівень конкурентоспроможності;
- обґрунтувати стратегічні напрями зміцнення конкурентних переваг підприємства та оцінити економічну ефективність запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження - процес управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах ринку послуг.

Предмет дослідження - стратегічні підходи та практичні заходи з підвищення конкурентоспроможності ФОП Макаренко у сфері охорони праці

Методи дослідження: Для досягнення поставленої мети застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналіз і синтез, системний та порівняльний підходи, економіко-статистичні та графічні методи, методи стратегічного аналізу (SWOT, PEST, SNW), а також модель п'яти сил конкуренції М. Портера. Результати дослідження представлено у вигляді таблиць, графіків та інфографіки.

Інформаційною базою дослідження є навчальні посібники, наукові статті, монографії та інша науково-методична література, інтернет-джерела, а також уся інформація, отримана безпосередньо на підприємстві: фінансова та управлінська звітність, установчі документи та інша документація ФОП Макаренко.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (29 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 59 сторінок. Основний зміст викладено на 5-54 сторінках. Робота містить 26 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні та методичні основи управління конкурентоспроможністю підприємства на ринку послуг»* досліджено теоретичні та методичні основи формування конкурентоспроможності підприємства в ринковій економіці

У другому розділі *«Аналіз конкурентоспроможності ФОП Макаренко та напрями її підвищення»* проаналізовані основні економічні показники діяльності ФОП Макаренко і його конкурентні позиції на ринку послуг з охорони праці та розроблені практичні рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства з оцінкою їх ефективності.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи повністю досягнуто поставлену мету — обґрунтовано теоретичні засади та розроблено практичні рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах динамічного ринку послуг. Усі поставлені завдання дослідження виконано в повному обсязі, що дозволяє сформулювати такі підсумкові висновки:

Розкрито теоретичну суть та особливості управління конкурентоспроможністю підприємства. З'ясовано, що конкурентоспроможність у сучасних умовах є інтегральною характеристикою, яка поєднує здатність підприємства ефективно реагувати на ринкові виклики, впроваджувати цифрові рішення, адаптувати бізнес-модель до потреб споживача та створювати унікальні конкурентні переваги.

Надано організаційно-економічну характеристику ФОП Макаренко. Виявлено, що підприємець здійснює діяльність у сфері охорони праці, пожежної безпеки, екології та консалтингу. Підприємство характеризується стабільністю, позитивним іміджем серед клієнтів і широким спектром послуг, але має обмеження у фінансових і кадрових ресурсах, що стримує його подальший розвиток.

Проведено комплексну оцінку конкурентоспроможності підприємства з використанням моделей п'яти сил конкуренції М. Портера, SWOT, SNW, PEST-аналізу, інтегральної оцінки та побудови карти стратегічних груп. На основі аналізу чітко визначено позицію ФОП Макаренко серед конкурентів і виявлено можливості для покращення ринкових позицій. До ключових сильних сторін підприємства віднесено високу якість обслуговування, гнучкість у роботі з клієнтами, професійний персонал і наявність напрацьованої документаційної бази. Серед слабких сторін — недостатня цифровізація, низька активність у публічному інформаційному полі та відсутність автоматизованих сервісів.

Ідентифіковано ключові зовнішні та внутрішні чинники впливу. До основних зовнішніх загроз належать часті зміни законодавства, економічна нестабільність і високий рівень конкуренції. Водночас розвиток технологій, зростання попиту на аутсорсинг та цифрові сервіси створюють нові можливості для зростання. Серед

внутрішніх обмежень – кадрова обмеженість, низький рівень впізнаваності бренду та обмежений маркетинговий бюджет.

Обґрунтовано стратегічний напрям розвитку підприємства, зокрема реалізацію проєкту «Розширення онлайн-послуг». Запропоновано створення функціонального вебсайту з можливістю дистанційної взаємодії з клієнтами, впровадження онлайн-консультацій, SEO-просування, автоматизацію обробки заявок і застосування аналітичних та маркетингових інструментів.

Проведено оцінку економічної ефективності запропонованого проєкту. Розрахунки підтверджують його доцільність: чиста приведена вартість (NPV) становить 847,7 тис. грн, індекс рентабельності (PI) — 9,92, термін окупності — лише 153 дні. Проєкт залишається беззбитковим навіть при зниженні доходів на 17,63%, що свідчить про високий рівень фінансової стійкості ініціативи.

Підтверджено як стратегічну, так і економічну доцільність обраного напрямку розвитку. Запропоновані заходи дозволяють не лише оптимізувати поточну діяльність підприємства, а й закласти основу для його довгострокової конкурентоспроможності через цифрову трансформацію, посилення ринкової присутності, покращення клієнтського досвіду та підвищення якості послуг.

Таким чином, результати дослідження підтверджують високий потенціал ФОП Макаренка для подальшого зростання. Розроблені в межах дипломної роботи стратегічні рішення є обґрунтованими, реалістичними та адаптованими до умов функціонування малого підприємства. Їхнє впровадження дозволить не лише забезпечити стабільність у короткостроковій перспективі, а й створити підґрунтя для сталого розвитку й успішної конкуренції на ринку послуг.